

Mogyoród Nagyközség Önkormányzata

2146 Mogyoród, Dózsa György út 40., Tel.: 28/540-716; Fax: 28/540-715

e-mail: mogyorod@mogyorod.hu

KRID azonosító: 706179366

Iktatószám: 5297-1/2023.KHE

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület

2023. május 22. napján tartandó ülésére

Tárgy: **Átfogó értékelés a 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról**

Mellékletek: Átfogó értékelés

Előterjesztő: Paulovics Géza polgármester

Előterjesztést készítette: Kertészné Hegedűs Erika igazgatási irodavezető, Holes Barbara igazgatási ügyintéző

Törvényességi ellenőrzés dátuma: 2023. 05. 17. (jegyző/helyettes tölti ki!)*

Jogi, törvényességi szempontból ellenőrizte: Kántor Zsuzsanna mb.jegyző

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte: -

Tárgyalja: -

A Képviselő-testület ülése*1:			
- nyilvános			
- zárt	Mötv.46.§ (2) bekezdés a) pont alapján**	Mötv.46.§ (2) bekezdés b) pont alapján**	Mötv.46.§ (2) bekezdés c) pont alapján**
Határozathozatal módja:	<u>egyszerű</u> / minősített többség*		

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. §. (6) bekezdése értelmében:

„(6) A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

*a megfelelő szövegrész aláhúzendó!

** a megfelelő szövegrész aláhúzendó!

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete meghatározza a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit, melyek a következők:

“1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,

- egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.*

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció).”

A fenti jogszabályi előírásoknak megfelelően, a 2022. évi szociális ellátásokról szóló összegzés, valamint a Mogyoródi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2022. évről benyújtott szakmai beszámolójának figyelembevételével elkészült a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról szóló átfogó értékelés, melynek kapcsán az alábbi határozati javaslat elfogadását kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől.

Határozati javaslat:

Mogyoród Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelést megismerte és azt elfogadja. Felkéri Polgármester urat, hogy intézkedjen az átfogó értékelés gyámhatóság felé történő megküldéséről.

Határidő: 2023.05.31.

Felelős: Polgármester az Igazgatási Iroda útján

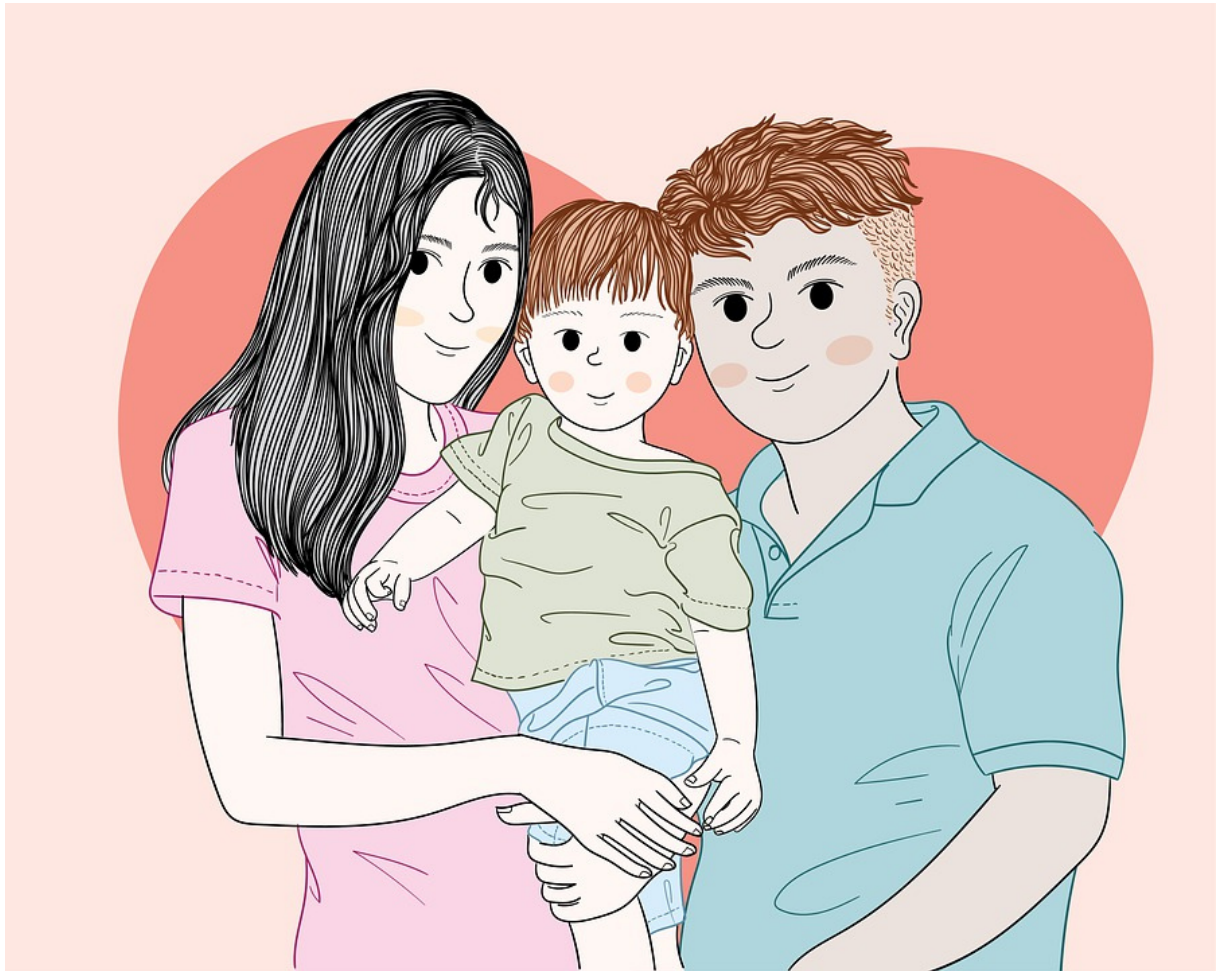
Mogyoród, 2023. május 15.

Paulovics Géza
polgármester

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

**A 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása
során végzett tevékenységről**

Mogyoród, 2023.

Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96.§ (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelést az alábbi tartalmi követelmények szerint kell elkészíteni:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása,
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján
- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Demográfia

Mogyoród lakónépessége évről évre folyamatosan növekszik. 2022-re már 8020 fő volt az állandó népesség száma, melyből 1736-an a 0-18 éves korosztályhoz tartoznak. A táblázatból jól látszik, hogy fiatalodó településről beszélhetünk, ahol a fiatalok száma magasabb 614 fővel a 65 év feletti lakosságnál. Az utóbbi évtizedben egyre többen választják otthonuknak községünket, mivel a családtámogatási programok, a CSOK lehetősége megnövelte az építkezések, lakóparkok, lakásvásárlások számát a falunkban is. A folyamatos lakosság szám növekedés miatt így egyre nagyobb az igény a külterületek, zártkertek belterületbe vonására, ahol számos 2-4 lakásos társasház épül évről évre.

2. számú táblázat - Állandó népesség 2022.

	fő		
	nők	férfiak	összesen
	3984	4036	8020
0-18 éves	815	921	1736
18-64 éves	2529	2633	5162
65 év feletti	640	482	1122

A gyermekek helyzetének általános jellemzői, esélyegyenlőség a gyermekvédelem terén

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek egyenlő lehetősége legyen a jó minőségű szolgáltatásokra, továbbá jelenti az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy felnőtt vagy gyerek, nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Fokozottan érvényes ez a gyermekekre. Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti, felhasználva ehhez az 5 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melyet a 2022-es év során aktualizált és meghatározta újabb intézkedési terveit 2027-ig.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermekek nevelésében, és védelmet is biztosít. További jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Mogyoródon a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni ellátásokkal, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokkal biztosítja az önkormányzat.

A hátrányos helyzetű gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése, más szervezetekkel való együttműködés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 67/A. § (1)-(2) bekezdése alapján:

“67/A. § (1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető ez meg. Településünkön a gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége lényegében magába foglalja a településen élő összes 18 év alatti gyermeket és azok családját, mivel a gyermekjóléti szolgálat feladata a veszélyeztetettség megelőzése érdekében végzett munka, a prevenció is, amelynek minden gyermekre ki kell terjednie. Ez jelentheti a széleskörű tájékoztatást, de olyan programot is, ami a lehető legtöbb gyermek számára elérhető.

Mogyoródon ennek érdekében szorosan együttműködik a védőnői, gyermekorvosi, gyermekjóléti szolgálat a Szalézi Nővérekkel, sportegyesületekkel, Máltai Szeretetszolgálattal, oktatási, nevelési intézményekkel, művelődési házzal és minden olyan szervezettel, mely jelzőrendszeri és védelmi háttere lehet a gyermekek testi, lelki épségének.

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeli ellátások biztosítása

2022-ben összesen 36 db rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító kérelmet adtak be hivatalunkhoz, összesen 65 gyermekre vonatkozóan. Ezekből 3 kérelem esetben kellett elutasító határozatot hoznunk, mindhárom esetben jövedelemhatár túllépése miatt.

A Mogyoródi Önkormányzat a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosít a szünidőben napi egyszeri meleg ételt a rászoruló gyermekeknek. Ezt a nyári szünetben 14-en igényelték, a tavaszi és őszi szünetben nem volt rá igény. Az önkormányzat saját költségvetéséből 296.460,- Ft-ot biztosított az állami támogatáson felül a szünidei gyermekétkeztetésre.

Bursa Hungarica ösztöndíjra 2022-ben is 900.000 Ft keretösszeg állt rendelkezésre. A múlt évben kérelem alapján 4 hallgató részesült támogatásban.

Bíróság, társhatóság megkeresésére, válási ügyekben, gyermektartásdíj megállapítása, felemelése, gondnokság alá helyezés ügyében az Igazgatási Iroda ügyintézői 13 alkalommal végeztek környezettanulmányt, illetve 3 alkalommal vagyoneleltárt.

Egy évben két alkalommal kell kötelező adatszolgáltatást végeznünk a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámáról, évente egyszer a KSH felé a szociális ellátásokkal kapcsolatos statisztikai jelentést kell küldenünk. Minden év elején, illetve a második félévben beszámolókat készítünk a Bizottságok számára a szociális területen végzett munkánkról, a segélyekre felhasznált összegekről.

Egy évben kétszer kell elkészíteni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek listáját az Erzsébet-utalványra való jogosultság megállapítása, és pénzbeli támogatás igénylése miatt. 2022.08.01-jén 52 családban 25 gyermek alapösszegű, 65 gyermek emelt összegű természetbeni juttatásra, 2022.11.01-jén pedig 33 családban 15 gyermek alapösszegű, 39 gyermek emelt összegű természetbeni juttatásra volt jogosult.

Sajátos nevelési igényű gyermeke után, valamint középiskolás gyermek iskolai étkeztetése további 50 %-os költségének kifizetésére 2022-ben nem érkezett kérelem.

2020. január 1-jétől a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 45. § (8) bekezdés, valamint az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet 15/F. § értelmében az Oktatási Hivatal vezeti az óvodai nevelésben részvételre kötelezettek és a tankötelesek nyilvántartását. Emiatt idén több adatszolgáltatási kötelezettségünk is volt az Oktatási Hivatal felé az előző években vezetett nyilvántartásokkal kapcsolatban.

Tavasszal településünkön 51 gyermek volt óvodaköteles korba lépő. Felmentéssel, külföldi óvodlátogatással kapcsolatos bejelentések idén már nem voltak jellemzőek.

Egy évben két alkalommal kell kötelező adatszolgáltatást végezni a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámáról, évente egyszer a KSH felé a szociális ellátásokkal kapcsolatos statisztikai jelentést kell küldeni. 2022-ben a halmozottan hátrányos gyermekek száma 3 fő, a hátrányosaké 35 fő volt.

A gyermekeket, Mogyoród Nagyközség Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 8/2008. (V. 29.) sz. rendeletében meghatározott kedvezmények illetik meg. A Képviselő-testület az e rendeletben foglaltak szerint biztosítja a pénzbeli és természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat, továbbá szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz történő hozzájutást. A gyermekek védelmét a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi alapellátások keretében látja el, mint: gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása.

Az Önkormányzat a szociális és gyermekjóléti alapellátásokat: a család- és gyermekjóléti szolgáltatást, a házi segítségnyújtást és az étkeztetést 2020. júliusától a Magyar Protestáns Segélyszervezettel történt szerződés felmondásától a Mogyoródi Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal (továbbiakban: Szolgálat), a gyermekek napközbeni ellátását az önkormányzati óvodával és a 2022. augusztusában megnyílt Mogyoródi Napraforgó Bölcsődével biztosítja.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés is. A szegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása is. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentes, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Igény szerint ehhez csatlakozik az önkormányzat támogatás, étkeztetési díj formájában. Az önkormányzati óvodánkban, és az iskolában naponta átlagosan 322 gyerek étkezik. Ebből az óvodában 97 gyerek, melyből 64 fő ingyenesen. Az általános iskolában 225 fő, melyből 98 gyerek kedvezményes étkezést kap (71 fő 50%-os és 27 fő ingyenes). Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermek étkezési lehetősége biztosított. A gyermekek napközbeni ellátása ingyenes. Erre településünkön egy önkormányzati óvoda (tagóvodával), egy egyházi óvoda, egy általános iskola, egy Bölcsőde és adott esetben alternatív lehetőségként, házi gyermekfelügyelet áll rendelkezésre. Így megoldott az óvodáskorú és az általános iskolás gyermekek elhelyezése. Helyhiány miatt elutasított gyerek nem volt. Pályázat útján nyert pénzből és önerőből 2021. őszére megépült a bölcsődénk, mely 2022. augusztusában két csoporttal megkezdte működését. Az önkormányzati bölcsőde megnyitásáig feladatellátási szerződés keretében, a kistarcsai Csodasziget Családi Bölcsődével biztosította a bölcsődei ellátást az önkormányzat. Az iskolaotthonos képzéssel együtt a napközit, tanulószobai foglalkozásokat is igénybe veszik a gyerekek, és lehetőségük van a szalézi nővérek által működtetett oratóriumban eltölteni a délutánt, ahol a tanulásban is kapnak segítséget, a Szolgálat mellett.

Egyéb szociális támogatások, tevékenységek a községben:

A hátrányos helyzetű gyermekek támogatása, ingyenes egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése, védőoltási program, heti pékárú biztosítása, különös tekintettel a hátrányos, nehéz anyagi körülmények közt élőkre, valamint karácsonyi élelmiszercsomag osztás az, amivel a településen élő rászorulókat próbálja az önkormányzat és a Szolgálat segíteni. Krízishelyzet esetén a családokat elsősorban a Szolgálat látja el, együttműködésben a védőnővel, gyermekorvossal, tanyagondnokkal.

A szociális alapszolgáltatások felajánlásával, étkeztetés, házi segítségnyújtás biztosításával segítik a rászoruló, nehéz sorban élő lakosokat. 2022. január 1-je óta 133 alkalommal nyújtottak be települési támogatás iránti kérelmet hivatalunkhoz. A kérelmek alapján 92 esetben került települési támogatás megállapításra. Elhunyt hozzátartozója temetési költségeinek enyhítésére 3 személy részesült temetési segélyben. Azoknak, akik a magasabb összegű temetési segélyt

jövedelemhatár túllépése miatt nem tudák igénybe venni, polgármester úr döntése alapján kivételes méltányosság keretében segítettünk.

Polgármester úr 32 kérelmező számára nyújtott támogatást kivételes méltányosságból, az ügyfél rendkívüli élethelyzetére tekintettel. 4 kérelem került elutasításra, 2 esetben pedig az ügyfél nem teljesítette a hiánypótlást, így az eljárást megszüntettük.

A településen dolgozó három védőnőhöz a várandós kismamák, gyermekes anyukák rendszeresen fordulnak kisebb-nagyobb problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés a gondok kezeléséhez, megoldásához. A védőnők az iskoláskorúaknál szűrővizsgálatokat, érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészséges életmódra nevelést, valamint a szabadidő tartalmas, felügyelettel biztosított eltöltését célozza meg. Községünkben két felnőtt háziorvos, 3 védőnő és egy gyermek háziorvos látja el az orvosi teendőket. Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxisok nincsenek és felnőtt háziorvos által ellátott gyermekek sem.

A szociális ellátórendszereknek egyre több követelménynek kell megfelelniük a különböző élethelyzetekből eredő szükségletek miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgálni kell. A rendeletek az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján felülvizsgálatra kerülnek.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi, továbbá támogatja a megbeszélések, konzultációk tartását a helyi szociálpolitikai feladatok ellátásának elősegítésére, és az ebben érintett szervezetek – mint családsegítő szolgálat, oktatási, nevelési, egészségügyi intézmények – együttműködnek.

A 0–7 éves korúak speciális egészségügyi-szociális-oktatási ellátási igényeire tekintettel az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveződik. A tanórák keretében több sporttevékenység beépített, cél a napi, rendszeres mozgás biztosítása lenne. A világjárvány és pandémia megléte azonban átalakította a nevelési, oktatási rendszerünket és egész élethelyzetünket, kezdve az online oktatás bevezetésével és a home office elterjedésével.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédiai foglalkoztató és tornaterem van az óvodában, és fejlesztő pedagógus is van igény szerint az intézményekben. Az iskolában dolgozó pedagógusok képzettsége és innovációs készsége segíti a kompetenciafejlesztést, egyéni differenciálást.

Iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során. 2022. júliusától a Család -és Gyermekjóléti Szolgálatnál 1 fő pszichológus státusz létesítését hagyta jóvá a Képviselő-testület.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus. Ők fontos feladatot látnak el a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprenvenციót, egészségnevelést illetően. Sajnos azonban még több szakemberre lenne szükség településünkön, ám ez országosan sem megoldott probléma. Noha köztudott, hogy a segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét nagyban erősíti. Mindezen feladatok ellátását nagy mértékben hátráltatta a covid járvány fennállása.

A nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekek száma településünkön az ukrán-orosz háború februári kitörése óta egyre emelkedik. Van már magyarul nem beszélő óvodás, iskolás korú menedékes is. Ezen gyermekek, családok helyi szinten történő ellátásra fel kell készülni hosszabb távon mind az oktatási, szociális és egészségügyi területen.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint különös odafigyelést igényelnek a rossz szociális és lakhatási körülmények közt, széthulló családokban élő, a család életmódja miatt veszélyeztetett, bántalmazott, törődés és szeretethiányban felnövő, a családban súlyos beteget ápoló, mentálisan és személyiségükben sérült, valamint a HH/HHH gyermekek. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek közül az autisták oktatását a helyben működő általános iskola nem tudja felvállalni, ezért ezek a gyerekek Veresegyházára vagy Újpestre járnak.

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adománygyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adományok kiosztásában. A feladatok ellátásában civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzületi és természetbeni ellátások, a gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások és hatósági intézkedések is.

Az önkormányzat együttműködése más civil és egyházi szervezetekkel

Külön meg kell említenünk a településünk szempontjából speciális és hatékony segítséget jelentő Don Bosco Oratórium és Ifjúsági Központot, ami 1992 óta működik Mogyoród Nagyközségben. Munkájában közvetlenül részt vesznek az itt letelepedett Segítő Szűz Mária Leányai Don Bosco Nővérek (szalézi nővérek) és az Ifjúsági Központ civil munkatársai (szalézi munkatársak).

Az Ifjúsági Központban a szalézi nővérekkel és civil segítőkkel Don Bosco-hoz hűségben, a Megelőző Pedagógia Módszert alkalmazzák, a gyermekek nevelése, tanítása kapcsán, mely segíti a fiatalok fejlődését, hogy “becsületes állampolgárokká váljanak”. Különösen fontos ez az általuk felkarolt és támogatott nehéz sorban élő, valamint roma gyermekek esetében. Don Bosco követőinek, a szaléziaknak a küldetése előnyben részesíti a szegény, a veszélyeztetett helyzetben lévő fiatalok nevelését és bevonja munkájába mindazokat, akik elköteleződnek e cél megvalósítása mellett. Ennek megfelelően az önkéntesek képzésében Don Bosco módszerének két fontos alapeleme található: a fiatalok központi szerepe és mások szolgálata.

Fontosnak tartják, hogy az önkéntességet választó fiatalok motivációját gondozzák, hogy megfelelő csoportot építsenek ki és felkészült befogadó közösséget biztosítsanak számukra. Önkormányzatunk minden évben támogatást nyújt a tevékenységükhöz.

Az Önkormányzat “testületként” működik az Ifjúsági Testület, amely aktívan részt vesz a falu életében, a fiatal korosztály mozgósításában.

A Képviselő-testület szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 31/2013. (XII.19.) számú önkormányzati rendeletének célja a törvényi előírásokon túl, hogy községünkben olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában az egyén és rajta keresztül a család áll.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást önkormányzatunk a saját fenntartásában lévő, 2020. júliusában létrehozott Mogyoródi Család -és Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban: Szolgálat) működtetésével látja el.

Munkájukat alapvetően

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (gyermekvédelmi törvény)
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (szociális törvény)
- ezen törvényekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. NM rendelet
- valamint szakmai protokollok, útmutatók és ajánlások

alapján végzik.

A család- és gyermekjóléti szolgálat **szociális törvény szerinti feladatai:**

1. szociális, életvezetési és mentálhigiénés **tanácsadás**
2. az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális **szolgáltatásokhoz való hozzájutás** megszervezése
3. **szociális segítőmunka**; így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése
4. **közösségfejlesztő programok szervezését**, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést
5. a tartós **munkanélküliek**, a fiatal munkanélküliek, az adósságtterhekkel és **lakhatási problémákkal küzdők**, a **fogyatékosokkal élők**, a **krónikus betegek**, a **szenvedélybetegek**, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére **tanácsadás** nyújtása
6. **kríziskezelés**, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgálat **gyermekvédelmi törvény szerinti feladatai:**

1. a **gyermeki jogokról** és a gyermek fejlődését biztosító **támogatásokról** való **tájékoztatás**, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése

2. a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó **tanácsadás** vagy az **ezekhez való hozzájutás megszervezése**
3. a **válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása**, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a **családok átmeneti otthonában** igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése
4. **szabadidős programok** szervezése
5. **hivatalos ügyek intézésének** segítése
6. **veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése**, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben
7. a veszélyeztetettséget előidéző **okok feltárása** és ezek megoldására **javaslat készítése**
8. a **veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer törvényben meghatározott tagjaival való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása**
9. tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.
10. a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a **családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása**
11. a **családi konfliktusok megoldásának elősegítése**, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében
12. **kezdeményezni egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét** és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni szociális alapszolgáltatások, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybe vételét,
13. folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét
14. meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést
15. segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását
16. felkérésre környezettanulmányt készít
17. kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: családgondozás) a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása, a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében, az egészségügyi és a szociális ellátás - különösen a családsegítő szolgáltatás. A működéshez szükséges helyiséget az önkormányzat bocsátja rendelkezésükre.

A gyermekvédelmi törvény definíciója szerint: „a gyermekjóléti szolgáltatás, olyan a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.” Ebben a sokrétű feladatrendszerben a Szolgálat kifejezetten a kiskorú gyermek védelme érdekében alakít ki a segítséget kérő családdal szerződésre, megállapodásra épülő személyes kapcsolatot.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) szerint: „a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség

megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.” Általános, mindenki számára hozzáférhető, életkorhoz, szakértői véleményhez nem kötött önkéntesen és térítésmentesen igénybe vehető szociális alapszolgáltatás.

„Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés szociális törvény szerinti feladatait, valamint a gyermekvédelmi törvény szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.”

Speciális szolgáltatások biztosítása

A speciális szolgáltatásokat (pszichológiai, jogi segítségnyújtás, kapcsolat-ügyelet, készenléti szolgálat), valamint a hatósági intézkedésekhez (elsősorban védelembe vétel) kapcsolódó feladatokat a járási székhely településen működő család és gyermekjóléti központ (Gödöllő) eszménedzsere látja el. A központban működő jelzőhálózati koordinátor segíti a hálózat munkáját, összesíti a településekről a szolgálathoz érkező jelzéseket.

A dolgozói létszám 2022. márciusától 5 fő volt (1 fő vezető, 2 fő családsegítő, 1 fő asszisztens és 1 fő szociális gondozó), 2022 októberétől 6 főre változott, (1 fő vezető, 2 fő családsegítő, 1 fő pszichológiai tanácsadó, 1 fő asszisztens és 1 fő szociális gondozó). Jelenleg 1 fő családsegítő szülési szabadságon van.

Az ellátottak statisztikai mutatói

2022-ben összesen 246 fő fordult meg a Szolgáltatnál a következő megosztásban:

- Együttműködési megállapodás alapján: 148 fő, ebből 78 kiskorú
- Egyszeri tanácsadás: 98 fő, ebből 3 kiskorú

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Igénybevétel módja	életkor	0-5	6-13	14-17	18-24	25-49	50-61	62-x	Össz.	Családok száma
	Nem									
Együtt-működési megállapodás alapján	Férfi	3	5	16	15	20	7	3	70	
	Nő	4	4	16	15	28	7	1	78	
	össz.	7	9	32	30	78	14	4	148	49
Nem együtt-működési megállapodás alapján	Férfi			2	1	12	9	11	35	
	Nő			1	3	23	18	18	39	
	össz.			3	4	35	27	29	98	

A szolgáltatást igénybevevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint

Sorszám	Gazdasági aktivitás	Fő	Ebből nő/leány
01	Foglalkoztatott	55	31
02	Munkanélküli	8	3
03	Inaktív	30	16
04	Ebből (03-ból) nyugdíjas	3	1
05	Ebből (03-ból) 15 éves vagy idősebb tanuló	27	9

06	Eltartott 0-14 éves korú gyermek	55	28
	Összesen	148	78

A fenti táblázatokból kitűnik, hogy a család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők legnagyobb arányban a gyermekek, illetve a 25-49 év közötti nők, akik jellemzően inaktívak és alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy ügyfeleink leginkább azok a gyermekes családok, ahol a szülők alacsonyan iskolázottak, nem rendelkeznek állandó jövedelemmel, és nem regisztrált munkanélküliek, vagy gyeseen vannak.

Azokkal a klienseinkkel, akiknek együttműködési megállapodás alapján biztosítottuk a szolgáltatást, minimum 3 (de valójában sokkal több) alkalommal találkoztunk. Az együttműködési megállapodással nem rendelkező klienseink legalább egyszer fordultak meg szolgálatunknál, és egyszeri segítségnyújtással próbáltunk segíteni problémájuk megoldásában.

A szolgáltatásban részesülők halmozott száma: 932 fő volt.

Szolgálat által ellátott feladatok

A törvény által előírt, fentebb felsorolt feladatok ellátása a számok tükrében 2018-ban, 2019-ben, 2021-ben és 2022-ben.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységei

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma a 2018-as évben	Szakmai tevékenységek halmozott száma a 2019-es évben	Szakmai tevékenységek halmozott száma a 2021-es évben	Szakmai tevékenységek halmozott száma a 2022-es évben
Információnyújtás	980	985	475	593
Segítő beszélgetés	340	325	702	990
Tanácsadás	458	112	345	671
Ügyintézéshez segítségnyújtás	155	180		174
Konfliktuskezelés	47	40	29	11
Kríziskezelés	35	25	10	1
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - pénzbeli	36	36	26	3
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - természetbeni	49	36	9	3
Közvetítés másik szolgálatához	52	30	25	2
Közvetítés család- és gyermekjóléti központhoz	15	15	14	9
Esetkonferencia	12	28	27	29
Esetmegbeszélés	51	60	94	26
Esetkonzultáció	125	180	357	434
Szakmaközi megbeszélés	8	6	4	6

Egyéni és csoportos készségfejlesztés	13	1	0	
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	20	12	9	4
Családlátogatás	236	185	166	612
Adományközvetítés	1980	1910	429	92
Munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás	15	0	0	1
Összesen	4627	4166	2720	3741

A számokból látható, hogy az elmúlt három évben az általunk végzett különböző tevékenységek számában **négy területen mutatkozott jelentős változás:**

- A **családlátogatások számának növekedés** egyrészt a Covid-19 világjárvány következtében szükséges személyes találkozások korlátozását feloldó intézkedéseknek köszönhető, valamint arra vezethető vissza, hogy az alapellátásba gondozott családjaink problémái változtak, azok súlyossága és komplexitása megköveteli az intenzív szociális segítőmunkát, így a hatékonyabb támogatás érdekében a családsegítők több alkalommal látogatnak el gondozott családjaikhoz.
- Az **esetkonzultációk számának növekedése több** okra vezethető vissza: 2016-ban a gyermekvédelemben gyökeres változást zajlott le. Kiskorú veszélyeztetettsége estén különvált a hatósági és az alapellátásban történő munka. A hatóságközeli intézkedések megtételét a járási szinten létrehozott család- és gyermekjóléti központok hatáskörébe utalták. Ezen feladatok ellátására protokollokat hoztak létre, amelyek még szigorúbban szabályozzák és írják elő a szolgálatok és központok együttműködésének kereteit. Ez meghatározó a közös munka során és az együttműködés érdekében egyre több esetkonzultációval és esetkonferenciával valósítható meg.
- A **segítő beszélgetések és tanácsadások számának növekedése** szintén a családok problémáinak komplexitásával függ elsősorban össze. A Szolgálat által gondozott egyének és családok problémái egyre komplexebb és időben hosszabbra nyúló intervenciót tesznek szükségessé.

Menedékesek Mogyoródon

2022-ben az ukrán-országi háborús konfliktus következtében kialakult menekülthullám településünket is érintette. A humanitárius és szociális feladataink ellátását és koordinálását a Mogyoródi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat végezte. 2022. március elején érkeztek az első háború elől menekülő családok Mogyoródra. Intézményünkkel 15 család és 29 fő kiskorú gyermek, valamint 22 ukrán állampolgárságú, magyarul nem beszélő felnőtt és 9 kiskorú gyermekük került kapcsolatba. Önkéntes tolmácsok segítségével mértük föl azoknak a menedékeseknek a helyzetét, akik nem beszélnek magyarul.

Mogyoródon a családok megsegítésére példátlan lakossági, önkormányzati, egyházi és civil összefogás valósult meg, nagy mennyiségű ruha és tartós élelmiszeradomány, valamint pénzügyi adomány gyűlt össze. A családokat a kezdeti időszakban napi rendszerességgel segítettük tartós élelmiszerrel, meleg étellel és ruhaadománnyal, valamint a traumatikus helyzet ártalmának csökkentése érdekében segítő beszélgetéseket folytattunk a családok otthonaiban. A korábban nem tapasztalt jelenség következtében kialakult kaotikus ügymenetben nyújtottunk segítséget a hozzánk fordulóknak. A helyi szakemberek összefogásának köszönhetően olyan

helyzeteket is sikerült megoldani, mint várandós, kiskorú menedékes nők ellátása, vagy a kísérő nélkül érkezett kiskorúak helyzetének rendezése. A családokkal érkező kiskorú gyermekeket szinte azonnal sikerült elhelyezni a Mogyoródi Szent László Általános Iskolában és a helyi Pillangós óvodában.

Szolgálat tudomása szerint a jelenleg Mogyoródon élő menedékes családok lakhatása biztosított, egzisztenciális helyzetük stabilizálódott, gyermekeik rendszeresen járnak óvodába, iskolába.

Észlelő- és jelzőrendszer működése, működtetése

A problémák, a családban jelentkező működési zavarok észlelése a következőképpen történhet:

- prevenciók munkánk során mi magunk észleljük a problémát a családban
- önkéntesen keresik meg a szolgálatunkat a problémával küzdő családok
- jelzés érkezik szolgálatunkhoz egy problémával küzdő/ veszélyeztetett családról

Annak érdekében, hogy a segítségre szoruló személyek kapcsolatba kerülhessenek a Szolgálattal, törvény által előírt észlelő- és jelzőrendszert működtetése szükséges.

A jelzőrendszer tagjai (köznevelési intézmények, egészségügyi szolgáltatók, önkormányzat, gyámhivatal, rendőrség, bíróság, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálat, szociális szolgáltatók, egyesület, alapítvány egyházi jogi személy) kötelesek jelzéssel élni szolgálatunk felé, amennyiben veszélyeztetett helyzetben lévő személyről, családról szereznek tudomást. A jelzést szóban is megtehetik, de utólag írásban is meg kell küldeni.

A Szolgálatnál évi hat alkalommal jelzőrendszeri megbeszélés van a jelzőrendszeri tagoknak. Állandó meghívott a védőnői szolgálat, az Önkormányzati Óvoda, a Katolikus Óvoda, a Szent László Általános Iskola, a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Irodája és a rendőrség.

Ezekon a megbeszéléseken lehetőség nyílik a szoros együttműködés kialakítására, a problémák átbeszélésre, az együtt gondolkodásra és a megfelelő megoldás közös megtalálására a kliensek érdekében, illetve itt van mód a visszajelzésre is. Az éves gyermekvédelmi megbeszélésen minden jelzőrendszeri tag úgy nyilatkozott, hogy nagyon hasznosnak és hatékonynak tartja a havi rendszerességgel megtartott megbeszéléseket.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma a következőképpen alakult:

A jelzést küldő	Jelzések száma 2021.	Jelzések száma 2022.
Egészségügyi szolgáltató	10	10
-Ebből védőnői jelzés	5	6
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató	0	1
Átmeneti gondozást biztosítók	0	1
Köznevelési intézmény	23	41
Rendőrség	3	0
Ügyészség, bíróság	0	0
Állampolgár	9	1
Önkormányzat/ jegyző	0	0
Gyámhivatal	4	0
Munkaügyi hatóság	0	0
Összesen	54	53

- évről évre megfigyelhető, hogy a legtöbb jelzés a köznevelési intézményekből érkezik
- a számok ebben az esetben nem a problémás gyermekek számát tükrözi, hanem a jelzések számát, ami azt jelenti, hogy egy gyermekről több jelzést is küld az iskola

- ezért fontos lenne újból és újból meghatározni és pontosítani a szakemberekben, hogy mi a veszélyeztetettség, miről ismerhető fel és milyen helyzetekben van módunk segíteni
- a védőnői szolgálattal való együttműködés tavaly is megvalósult és hatékonynak bizonyult.
- az állampolgároktól érkező jelzések száma csökkent,
- jó lenne, ha tudatosulna a társadalomban, hogy felelőséggel tartozik embertársai -akár gyermek, akár felnőtt az illető- iránt, és inkább jelezzen akkor is, ha csak gyanakszik, mint, hogy elmulassza akkor, amikor még meg lehetne előzni a tragédiát!
- Fontos lenne mégjobban felhívni a figyelmet arra, hogy a jelzéseket anonim módon is meg lehet tenni! A bántalmazásról szóló jelzést külön kérés nélkül is zártan kell kezelni!

Elsődleges problémák a gondozott családok életében

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma az elsődleges probléma szerint:

Elsődleges probléma	2021	2022
Életviteli	7 (17,5%)	4 (8,1%)
Családi-kapcsolati konfliktus	4 (10%)	12 (24,4%)
Családon belüli bántalmazás	2 (5%)	2 (4%)
Elhanyagolás	1 (2,5%)	5 (10%)
Gyermeknevelési	1 (2,5%)	3 (6,1%)
Beilleszkedési nehézség	5 (12,5%)	8 (16,3%)
Magatartás, teljesítményzavar	13 (32,5%)	9 (18,3%)
Fogyatékoság, retardáció	0	0
Szenvedélybetegségek	0	0
Lelki, mentális problémák	2 (5%)	4 (8,1%)
Egyéb egészségi probléma	1 (2,5%)	0
Foglalkoztatással kapcsolatos	0	0
Anyagi	4 (10%)	2 (4%)
Összesen	40	49

A 2021-es évhez képest 2022-ben a táblázatban kék betűszínnel jelölt sorokban mutatkozik változás (növekedés) az elsődleges problémák tekintetében.

- Megfigyelhető, hogy nőtt a családon belüli konfliktusok száma,
- több esetben volt szükség elhanyagolás miatt a szociális segítő munkára,
- nőtt az elhanyagolás, mint elsődleges probléma,
- nagy számban tapasztaltunk a családokban beilleszkedési problémát

A kliensek igen sokféle és összetett problémával keresik fel a Szolgálatot, illetve jelzés esetén ők keresik fel a családokat. A kapcsolatfelvétel módjától függetlenül minden esetben a következő lépés a probléma feltárása, beazonosítása. A valós probléma feltárása hosszabb időt vesz igénybe, többszöri személyes találkozás, esetleg szakértői vélemények (pszichológiai, pedagógiai, orvosi) bekérése válhat szükségessé. Ez a legfontosabb lépés ahhoz, hogy meg lehessen határozni a további segítő munka, az együttműködés irányát.

Kiskorúaknál meg kell állapítani, hogy számíthatnak-e a szülők együttműködésére, van-e olyan veszélyeztető tényező, amely a gyermek érdekét súlyosan veszélyezteti, szükség van-e a hatóság vagy a gyermekjóléti központ bevonására. Ezek a döntések, sokszor állítják a családsegítőket olyan dilemmák elé, amelyek lelkiileg megterhelőek a segítő számára is.

Alapellátás önkéntes együttműködés alapján

A hozott vagy feltárt nehézséget okozó élethelyzet definiálása után két féle kimenetele lehet a további lépéseknek:

- a segítő megállapodást köt a klienssel, aki önkéntes alapon együttműködést vállal a segítővel a probléma kezelése, megoldása, megszüntetése érdekében.
- hatósági intézkedés szükséges a probléma megoldásához. Ez utóbbira akkor kerül sor, ha a családban kiskorú érintett a veszélyeztetettségben, és a szülők részéről nem tapasztalható az önkéntes együttműködés a probléma megszüntetése érdekében.

Az együttműködési megállapodás tartalmazza a megfogalmazott problémát és azoknak intézkedéseknek, feladatoknak a részletes leírását, amivel a probléma megszüntethető. Ezeket a családsegítő az Esetnaplóban rögzíti, a későbbiekben a családgondozás során folyamatosan értékeli a megfogalmazott feladatok megvalósulását, illetve szükség esetén módosítja a feladatokat, közösen a klienssel.

Amennyiben a kliens nehézségei a szociális segítőmunka keretében adekvátan kezelhetőek, és a kliens a feltárt probléma megoldásában együttműködő, úgy a megállapodás aláírásával írásban is kifejezi szándékát a szolgáltatás igénybevételére. Ez után történik a cselekvési terv összeállítása és a rövid és hosszú távú célok meghatározása.

Leggyakrabban a családi-, kapcsolati konfliktus, beilleszkedési- és magatartászavar, anyagi és a gyermeknevelési problémák miatt kötnek megállapodást kliensekkel. A segítő eszközei, szakmai tevékenysége a már fentebb leírtakon túl a kliens más szolgáltatáshoz való hozzájuttatása is lehet. 2016 óta lehetősége van klienseknek a gödöllői család- és gyermekjóléti központban a következő szolgáltatások igénybevételére is:

- Mediáció
- Kapcsolattartási ügyelet
- Jogi tanácsadás

Ezek a szolgáltatások ingyenesen vehetőek igénybe, oly módon, hogy a kliens felkeresi szolgálatunkat és a családsegítő továbbítja a kliens igényét a központ felé. Segít az időpont egyeztetésben és az odajutás megszervezésében.

Pszichológiai tanácsadás

Az elmúlt évek statisztikai és a szakmai tapasztalatok azt mutatták, hogy az ügyfelek jelentős többségének elsődlegesen hozott problémája mellett mentális elakadásai is vannak. A sikeres családsegítés megvalósulásának lehetősége jelentősen jobb, ha pszichológus is dolgozik a családdal közösen. Ezen szakmai tapasztalatok tükrében Mogyoród Nagyközség Önkormányzata a 188/2022. (V.30.) Kt. határozatával lehetővé tette a Szolgálat részére a státusz bővítést, 1 fő pszichológiai tanácsadó alkalmazását 2022. október 4-től.

A pszichológiai tanácsadás keretében a szakember pszichésen egészséges, ugyanakkor elakadásokkal küzdő gyerekekkel és felnőttekkel foglalkozik. Az intézményünkhöz fordulóknak hozott problémái között megtalálhatóak a gyermeknevelési problémák, a családi kapcsolati problémák, válással összefüggő, kapcsolattartási problémák, konfliktusok, életvezetési, önismereti és önértékelési elakadások, gyászfeldolgozás. A találkozások száma és azok gyakorisága a szakember kompetenciájának körébe tartozik. Amennyiben az ügyfél állapota indokolja pszichológusunk tovább küldi őt a megfelelő terápiás ellátást nyújtó szakember felé. 2022-es évben pszichológusunk 80 alkalommal, 35 főnek nyújtott pszichológiai tanácsadást.

Alapellátás hatósági intézkedés mellett, együttműködés a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központtal

Az együttműködés hiánya és a családban élő kiskorú(ak) veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti központ és a hatóság bevonása válhat szükségessé. Ezekben az esetekben esetkonferencia összehívására kerül sor, ahol már a gyermekjóléti központ munkatársa, az eszményedzser is részt vesz, valamint a gyermek életében érintett minden szakember, jelzőrendszeri tag, és a család. Itt történik a problémák és az esetlegesen még igénybe nem vett erőforrások részletes feltárása.

2022-ben hatósági intézkedéssel érintett gyermekek/ családok száma:

- Védelembe vétel: 7 gyermek / 3 család
- Nevelésbe vett: 4 gyermek/ 5 család
- Ideiglenes hatályú elhelyezés: 4 gyermek/ 2 család
- Családba fogadás: 5 gyermek/ 4 család

Adományozás

A szakmai tevékenységet fentebb bemutató táblázatból kitűnik, hogy 2022-ben 92 esetben közvetítettek adományt valamilyen formában, ami 77 fő klienset érintett. Ez lehetett élelmiszer, ruházat, bútor, háztartási felszerelés, illetve telefonálási lehetőség biztosítása.

Az immár hagyománnyá váló karácsonyi csomagok elkészítésére 2022-ben is sor került. Külön köszönet illeti a gyűjtésben, a szervezésben, a lebonyolításban és az anyagi források előteremtésében részt vevő szervezeteket és önkénteseket (Mogyoród Nagyközség Önkormányzata, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Szent László Általános Iskola, Mogyoródi Pillangós Óvoda, Szent Mihály Egyházközség Mogyoród).

Felügyeleti szervek szakmai ellenőrzésének megállapításai

A polgármesteri hivatalnál a múlt évben szakmai ellenőrzés nem történt, a Család -és Gyermekvédelmi Szolgálatnál 2021-ben végzett ellenőrzés során tett észrevételek eredményeképp:

- az esetkezelések, esetlezárások nyomtatványai kiegészítésre kerültek
- az ügyféltájékoztatókba bekerült az összeférhetlenségről és elfoglaltságról szóló tájékoztatás, valamint módosítva lett a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás megnevezés család -és gyermekjóléti szolgálat ellátásra
- a nagykorú személyekről vezetett nyilvántartás kiegészült a törvényes képviselő/ megnevezett hozzátartozó születési családi és utónevével és az együttműködési megállapodásban szereplő adatokat aktualizálva lettek

- módosításra került a jelzőlap - így a jelzett személyről és gyermekről lehet jelzést tenni – továbbá a visszajelző lap, amely így már tartalmazza a kapcsolatfelvétel módját, a megtett intézkedéseket és azt, hogy miben kéri a jelzést tevő segítségét
 - az esetenaplót kibővült a munkahely megnevezésével és a kapcsolatfelvétel módjával, valamint a cselekvési tervbe bekerültek azok a pontok, amelyek kitöltésével a szakmai tevékenység biztosítható, nyomon követhető
 - az esetenapló rendszeres, 3 havonta történő ellenőrzésének biztosítására éves szinten kijelölésre kerültek az „ellenőrzési hetek”, így nem fog elmaradni az esetenaplók, dokumentációk ellenőrzése, melyre az intézményvezető lesz felkérve
 - kockázatértékelési szabályzat elkészítésre került
 - a szupervízió költsége betervezésre került a 2022-es költségvetésbe
 - Szakmai program és SZMSZ módosításra került
 - megfelelő szakmai végzettséggel rendelkező intézményvezető kinevezése megtörtént
2022. évben így a hiányosságok már pótolva lettek, ellenőrzés nem történt.

Bűnmegelőzés

A településen, illetve annak külterületein a rendőri tevékenységet a 2022. évben is a Kistarcsa Rendőrőrs beosztottjai, valamint a Gödöllői Rendőrkapitányság Bűnügyi-, Vizsgálati-, Közrendvédelmi-, Közlekedésrendészeti- és Igazgatásrendészeti Osztályai, illetve a Gödöllői Rendőrkapitánysághoz tartozó további rendőrőrsök munkatársai látták el, esetenként a Készenléti Rendőrség is jelen volt a településen a helyi szolgálatok megerősítésének érdekében. Mogyoród nagyközség tekintetében olyan intézkedések kerültek végrehajtásra, melyek a bűnügyi fertőzöttség, valamint a lakosság és a civil szervezetek jelzéseinek figyelembevételével kerültek kidolgozásra. Kiemelt figyelem lett fordítva a vagyon elleni bűncselekmények megelőzésére, megakadályozására, azok visszaszorítására.

A Mogyoród területén regisztrált bűncselekmények száma az alábbiak szerint alakult a 2022-es évben:

A településen a regisztrált bűncselekmények száma a 2021. évi 109 esetről 2022-ben 135-re emelkedett. Ezen tendencia alapján a városban elkövetett bűncselekmények számának tekintetében emelkedés történt. A bűncselekmény szerkezetében változás nem látható, a vizsgált időszak vonatkozásában újabb bűncselekménytípusok nem bukkantak fel a területen. A közterületen elkövetett bűncselekmények számának vizsgálata során megállapítást nyert, hogy azok a 2021. évben elkövetett 33 esetről 35 esetre nőttek a 2022-es évben.

A testi sértés a 2021. évi 3 esetről 2022-ben 1 esetre, a súlyos testi sértések száma a 2021. évi 2 esethez képest 1-re mérséklődött. Garázdaság bűncselekménye a 2021-es évben 2 esetben történt Mogyoród településen, ez a szám 2022-ben nem változott. Jármű önkényes elvétele büntetnének elkövetése, a 2021. évben nem került regisztrálásra, míg 2022-ben 2 esetben történt. A zárt gépjárműfeltörések száma 2-ről 0-re csökkent 2022. évben.

Megnyugtató, hogy halált okozó testi sértés, valamint embercsempészés büntetettek elkövetése nem történt Mogyoród nagyközség területén a 2022-es év során. Mindazonáltal a 2021. évhez mérten 2022-ben sem történt rablás a településen, a gépjármű lopások vonatkozásában megállapítható, hogy a 2021-es évben 2 alkalommal a 2022-es évben 4 eset történt. Rongálás bűncselekmény a 2021. évben 3 esetben 2022. évben 2 esetben történt.

Megállapítható, hogy az erőszakos vagyon elleni bűncselekmények, úgymint a rablások, kifosztások vagy a zsarolások száma alacsony. Ezen szám adatok nagymértékben köszönhetőek a közterületek fokozott ellenőrzésének, melyre továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani annak érdekében, hogy a szóban forgó bűncselekmények megelőzhetőek, visszaszoríthatók legyenek.

A településen, illetve a rendőrösön a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is több fő körzeti megbízott lát el szolgálatot, Mogyoród körzeti megbízotti feladatkörét ebből egy fő látja el.

A körzeti megbízott – a kapott visszajelzések alapján – a lakossággal jó kapcsolatot ápol, melyet alátámaszt az a tény is, hogy sokszor kerül sor kapcsolatfelvételre, mely során az állampolgárok nem kizárólag a rendőrség hatáskörébe tartozó kérdésekben kérnek segítséget, tanácsot. Havi rendszerességgel fogadóóra kerül megtartásra a körzeti megbízott által, azonban elmondható, hogy a fogadóórák alkalmával az ügyfélforgalom nem számottevő, legtöbbször eseti jelleggel kerül megkeresésre a szolgálati feladatok ellátása során, a közterületen, illetve telefonon keresztül.

Rendszeres a kapcsolattartás a körzeti megbízott által az önkormányzattal, a helyi szervezetekkel, oktatási intézményekkel, egyéb rendészeti feladatokat ellátó személyekkel. Aktív szerepet vállal a település életében a bűnmegelőzésben és a bűncselekmények elkövetőinek felderítésében.

Fontos feladatok a jövőre nézve: Elsődleges feladat a vagyon elleni és a közterületen elkövetett bűncselekmények, így különösen a lopások, betöréses lopások, lakásbetörések, zárt gépjármű feltörések megelőzése, a már megtörtént bűncselekmények tekintetében a felderítések eredményességének további fokozása, az elkövetők beazonosítása, büntetőjogi felelősségre vonása. Továbbra is az egyik legfőbb cél a közlekedési helyzet javítása, az ittas vezetők kiszűrése, a balesetek megelőzése a település teljes területén, melynek érdekében rendőri akciók szervezése szükséges a helyi polgárőrség, közterület-felügyelet aktív bevonása mellett. A településen és a Kistarcsa Rendőrőrsön szolgálatot teljesítő körzeti megbízott státusz folyamatos feltöltöttségének fenntartása. A tulajdon elleni szabálysértések elkövetőinek felderítése, elfogása, bíróság elé állítása. A Mogyoród területén elkövetett bűncselekmények felderítésének további fokozása, illetve a bűnmegelőzési tevékenység előtérbe helyezése. Az időskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése, a közterületen elkövetett bűncselekmények számának alacsony szinten tartása, megelőzése, melyhez elengedhetetlen a közterületi jelenlét további fokozása.

További jelentős cél a lakosság bizalmának tovább erősítése a rendőrség irányába.

Prevenció

Mogyoródon, a fentebb említett statisztikai adatok a gödöllői járásban megtalálható települések adataival közel megegyezők, átlagosnak számítanak. Fontos cél, a prevenció eszközökkel minimálisra csökkenteni a védelembe vételek számát és hatósági intézkedés nélkül a kiskorúak veszélyeztetettségét megszüntetni. A prevenció másik fontos területe, a családok, gyermekek létfenntartásának biztosítása. Ennek egyik formája az előző években, még a járvány előtt úgy valósult meg, hogy a Mogyoródon már nagy hagyománnyal rendelkező Szalézi Nővérek munkájában való részvétellel, velük közösen tudott a Szolgálat foglalkozásokat, tábortokat szervezni, pl. a nyári oratórium működtetésével, mely négy hétig nyújtott biztonságos környezetet és hasznos szabadidő eltöltés egész nap a részt vevő gyerekeknek. Ebbe a prevenció tevékenységbe bekapcsolódott az SOS Gyermek Alapítvány is. Mind az

adományozások, mind ezek gyűjtésben, szervezésben, lebonyolításában és az anyagi források előteremtésében is részt vevő szervezetekkel és önkéntesekkel (Mogyoród Nagyközség Önkormányzata, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Szent László Általános Iskola, Mogyoródi Pillangós Óvoda, Szent Mihály Egyházközség) jó és szoros együttműködés alakult ki. Ezt sajnos a tavalyi év már felülírta, és a vészhelyzet alatt online formában történt a kapcsolattartás zöme a társzervezetekkel is.

A prevenció kapcsán a tapasztalatok azt mutatják, hogy a feladatok nem csökkentek a gyermekjóléti központok létrehozásával, és az esetmenedzser tevékenységével. Nehézséget jelent a plusz adminisztráció, a hatáskörök és feladatok még mindig meglévő tisztázatlansága. A kliensek számára sem világos még teljesen az esetmenedzser szerepe. Azt a funkcióját, amelyre hívatott lehetne, miszerint ő lássa el a kontrolláló szerepet és felvállalja azt a nehéz döntést és dilemmát, amely egy gyermek kiemelése a családjából, egyelőre nem tudja betölteni. A központokban igénybe vehető szolgáltatásokra viszont nagy szükség van és remélhetőleg a jövőben ezek helyben, Mogyoródon is elérhetőek lesznek azáltal, hogy az ott dolgozó szakemberek legalább heti alkalommal településünkön is tarthatnak fogadóórákat.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

A gyermekvédelmi munkában hosszú távú célként említhető az önkormányzat együttműködése az egyházakkal, civil szervezetekkel a szabadidős programok, nyári táborok szervezésében, amennyiben a pandémia nem áll fenn a jövőben. Ha igen, akkor új alapokra kell helyezni az együttműködési lehetőségeket, új kapcsolattartási formák létrehozásával. Remélhetőleg nem ebben az irányban kell a jövőre nézve gondolkodni.

A szalézi nővérekkel a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek kapcsán igen jó az együttműködés, hiszen segítenek mind a tanulás, mind a szabadidő hasznos eltöltése, mind az erkölcsi nevelés terén. A jó kapcsolat ápolása a továbbiakban is fontos feladata az Önkormányzatnak.

Az Ifjúsági Testület létrehozásával az, hogy a helyi fiatalok az Önkormányzatban, döntéshozás szinten is hangot adhassanak ötleteiknek, véleményüknek, megvalósult. Az Ifjúsági Testület tevékeny részese az önkormányzati életnek, legyen szó adományok szétosztásában, programok szervezésében. Bizunk abban, hogy felelősséggel, a fiatalok részére egy jövőkép bemutatása, jobb életminőség elérése a társadalomba való beilleszkedésük érdekében fogják a tevékenységüket végezni. Előtérbe helyezve a drogprevenciót, valamint az okos eszközök túlzott használatából fakadó erkölcsi, lelki és akár fizikai problémák megelőzést is. A hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatására az országos viszonylathoz képest is jól működő szociális háló színvonalának fenntartása és erősítése a cél.

Hatályos bűnmegelőzési koncepcióval jelenleg nem rendelkezünk, de a rendőrséggel, illetve a körzeti megbízottal folyamatos kapcsolatot tart fenn az Önkormányzat, és a jelzőrendszer többi tagja is. Évente beszámolnak tevékenységükről, a településen végzett munkájukról, ennek ellenére nincs mindig ismeretünk az intézkedések végeredményéről. E hiányosság javítására egy eredményesebb információáramlás kialakítása szükséges.

A szociális szolgáltatások terén szolgáltatásbővítésre is szükség van, hiszen a községben még nem működik az idősek nappali ellátását szolgáló intézmény, bár 2023-ra ennek megnyitását is tervezi a település vezetősége. Az új egészségház megépült Mogyoródon, színvonalas ellátást biztosítva a lakosságnak és idén nyáron megnyitotta kapuit az önkormányzati Napraforgó Bölcsőde is, mely helyben biztosítja a napközbeni ellátást a falu kisgyermekének.

Mіндеzen tervek, célok szerepelnek a Helyi Esélyegyenlőségi Programban a 2022-2027 időszakra vonatkozóan is.

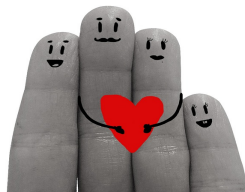
A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében történő feladatok, szolgáltatások

Mogyoródon az egyházi és a civil szervezetek tevékenysége jelentős. Az önkormányzat a költségvetési rendeletében meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit. A civil szervezetek függetlenségét elismeri és tiszteletben tartja, így az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt. Szociális ellátások terén az önkormányzat mellett az egyház és a civil szervezetek is szerepet vállalnak: szociális területen a Szolgáltatón keresztül, valamint a Máltai Szeretetszolgálattal, a Don Boscó Nővérekkel és a Juhász Jácint Művelődési Házzal karöltve.

Az Önkormányzat céljai között szerepel ezen kapcsolatok további erősítése, a feladatok ellátásában nagyobb szerepvállalás, önkéntesek megjelenésének elősegítése. A művelődési ház, a Nyugdíjasklub és a Sportkör is segítséget nyújt a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltésében, és községünk hagyományainak megőrzésében.

A bűnmegelőzési tevékenység ellátása során esélyt kell teremteni arra, hogy a fiatalok képessé váljanak egy produktív életstílus kialakítására, és a drogok, valamint a túlzott internethasználat visszautasítására. Ennek érdekében nagyon fontos a helyi körzeti megbízottal kialakított jó kapcsolat és szoros együttműködés.

Az önkormányzatnak a hátrányos helyzetű célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége az intézményekkel, civil szervezetekkel karöltve lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét. Ezáltal lehetővé teszi településünk gyermekeinek és az őket körülvevő környezetnek, helyi viszonyoknak a jobbá tételét.

Mogyoród, 2023.05.16.

Kertészné Hegedűs Erika
igazgatási irodavezető